

Национален съвет за журналистическа етика

РЕШЕНИЕ № 19/24.09.2020 г.

Комисията по журналистическа етика на свое редовно заседание на 24.09.2020 г. в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Нели Огнянова

ЧЛЕНОВЕ: Бойко Василев
Весислава Антонова
Диляна Илиева
Гена Трайкова
Даниела Тренчева
Ирина Недева
Александър Кашъмов
Илия Вълков

изслуша доклад по обединени жалби № 07-019 и № 07-020 на В.Н. срещу публикации в изданието *24 часа*, в които, според жалбоподателя, е извършено едно и също нарушение на Етичния кодекс на българските медии – дискриминация.

I. ПРОЦЕДУРА

1. Жалба с вх. № 07-019/2020 твърди нарушение на Етичния кодекс на българските медии от страна на вестник *24 часа* – електронно издание за публикацията озаглавена „*Ром - брат на убиец, ограбил и пребил дядо в Браниц, главният прокурор успокои селото (Обзор)*“. Жалба с вх. № 07-020/2020 твърди, че в рамките само на две седмици същият вестник *24 часа* е нарушил отново Етичния кодекс и с публикацията, озаглавена „*Тумба роми преби с бухалки баща с бебе в ръцете пред дома му във Видин*“.
2. Жалбите са допустими по смисъла на чл. 7 и чл. 8 от Правилника за дейността на Комисията по журналистическа етика. Подадени е в срок и съдържат всички необходими реквизити.
3. Копие от жалбите и искане за становище са изпратени на засегнатата страна.
4. По повод жалбите не е постъпил отговор.

II. ЖАЛБА

В първата жалба се посочва, че въпросните публикации „*безпричинно и натрапчиво съобщават етническият произход на извършителите на престъпления*“. Според жалбоподателя в рамките на две седмици вестникът демонстрира едно и също: насаждане на омраза срещу етническа група, като

продължава да изтъква единствено етническата принадлежност на престъпници от ромски произход, въпреки че етносът няма съществена връзка с информацията. Според жалбоподателя „Етносът на извършителят няма нищо общо с деянието, а единствено насажда омраза и неприязън към етноса...В момента тази точка не се спазва практически от нито една медия, което намирам не просто за неприемливо, а за гнусно, обидно и принижващо българските медии и граждани“.

Във втората си жалба, породена от втората посочена публикация, която според жалбоподателя затвърждава тенденцията за нарушаване на Етичния кодекс, той допълва аргументите си, като твърди, че „Вестникът продължава да изтъква единствено етническата принадлежност на престъпници от ромски произход, въпреки че етносът няма съществена връзка с информацията.“

Жалбоподателят настоява вестник 24 часа „да публикува/разпространи поправка и да предостави право на отговор“. От жалбата не става ясно дали жалбоподателят е опитал да отпрати несъгласието си с публикацията си директно до вестника.

III. РАЗПОРЕДБИ ОТ ЕТИЧНИЯ КОДЕКС НА БЪЛГАРСКИТЕ МЕДИИ, ЧИЕТО НАРУШАВАНЕ СЕ ТВЪРДИ:

2.5.2 Няма да посочваме расовата, религиозната, етническата принадлежност, сексуалната ориентация, умственото или физическото състояние, ако тези факти нямат съществено значение за смисъла на информацията.

IV. СТАНОВИЩЕ НА ОТВЕТНАТА СТРАНА

Не е постъпило становище от ответната страна.

V. ФАКТИ

В жалбата става дума за две публикации в изданието 24 часа:

Първата е подписана от Д.А., който е автор на общо 50 публикации на сайта на 24 часа от 2016 година до днес. Освен публикацията (<https://www.24chasa.bg/novini/article/8596790>), която е предизвикала сигнала на гражданина, в поне още една подписана публикация на същия автор, но от 2019 година се акцентира върху етническия произход на извършител на престъпление - <https://www.24chasa.bg/novini/article/7460335>

Ако от тези две публикации на конкретния автор може да се допусне, че акцентирането на етническия произход на уличен за извършване на престъпление е част от неговия журналистически стил, то втората публикация <https://www.24chasa.bg/novini/article/8596790>, станала причина за втория сигнал до Комисията е без автор. При бърз преглед на публикациите с ключови думи „роми“ и „престъпления“ прави впечатление честотата на тяхната съвместна употреба в множество неподписани материали на изданието 24 часа.

VI. МОТИВИ

КЖЕ разгледа жалбите на В.Н. и приложените към нея линкове с въпросните публикации. КЖЕ установи по несъмнен начин, че е налице посочване на етническа принадлежност, без това да се налага от съществуването на предмета на публикациите, поради което е налице нарушение на 2.5.2. Няма да посочваме расовата, религиозната, етническата принадлежност, сексуалната ориентация, умственото или физическото състояние, ако тези факти нямат съществено значение за смисъла на

информацията

КЖЕ намира за уместно да отбележи, че въпросните публикации освен разпоредбите на **2.5.2** нарушават и други разпоредби от Етичния кодекс, свързани с отразяване на престъпления и жестокост.

Констатирано е нарушение по точка **2.6** от Етичния кодекс, а именно **2.6.1** *Спазваме презумпцията за невинност и не квалифицираме никого като "престъпник" преди издадена присъда.*

Нарушен е етичният стандарт според **2.6.3** *Ще проявяваме предпазливост при разкриването на самоличността на жертви на престъпления и свидетели на престъпления, особено в случаите на сексуално насилие, освен ако самите жертви не се съгласят да бъдат идентифицирани.*

В първата публикация, освен изтъкване на етническия произход на арестувания за извършване на престъпление, се споменават и двете имена на жертвата. Публикацията акцентира върху етническия произход още чрез заглавието си, а още в първия параграф се дава и идентификация на жертвата, 78 годишен възрастен мъж, със снимка пред болница. Става ясно, че публикацията е свързана с посещението на главния прокурор в селото в рамките на акция срещу битовата престъпност. Не е ясно дали потърпевшият мъж е дал съгласие да бъде сниман и идентифициран в публикацията.

Във втората публикация, станала повод за втора жалба от страна на жалбоподателя В.Н., използването на етническата принадлежност на арестувани за побой се съпровожда и с нарицателното съществително от женски род „тумба“.

В неподписаната публикация четем и подробен разказ в детайл за конкретното престъпление като отново са посочени имената на жертвата, който е бил заедно с невръстното си дете с бебешка количка по време на извършването на подробно описания побой. На практика, публикацията може с лекота да разкрие самоличността на детето, което е било свидетел на описания сблъсък, защото най-малкото е напълно изписана самоличността на неговия баща.

Това по същество представлява нарушение и на разпоредбите на Етичния кодекс свързани с отразяването на деца, а именно

2.4.3 *Няма да публикуваме информация или снимки за личния живот на деца, освен ако не е от значителен обществен интерес.*

2.4.4 *Няма да разкриваме самоличността на деца, попаднали в беда или засегнати от престъпления, когато това може да им навреди.*

В публикацията се използват цитати от приятел на жертвата от Фейсбук, който призовава да не се етнизират казуса. Нещо, което самата публикация на 24 часа обаче не спазва още от заглавието на публикацията.

Втората публикация е придружена със снимка на предполагаемия извършител в едър план. Не става ясен източникът на снимката. КЖЕ смята за нужно да подчертае, че няма преобладаващ обществен интерес, който да обосновава показването на снимки на задържано лице. Такова показване може да бъде направено например при пораждаване на непосредствена опасност (ако

опасно лице избяга, при издирване и др.). КЖЕ приема, че когато става въпрос за лични данни е налице законов стандарт и решенията на КЖЕ не може да прилагат по-нисък от законовия стандарт.

Нарушение на 2.3.5. *Само особено важен обществен интерес може да оправдае намесата на медиите в личния и семейния живот.*

На основата на събраната информация и направения анализ, във връзка с чл. 17, ал. 1 от Правилника за дейността, Комисията за журналистическа етика прие следното

РЕШЕНИЕ:

Намира жалби с вх. № 07-019/2020 и вх. № 07-020/2020 на В.Н. срещу 24 часа по повод двете публикации от периода 12.05.2020 - 19.05.2020 г. за основателни и постановява нарушение на 2.5.2., 2.6.1. и 2.6.3. от Етичния кодекс.

По отношение на втората публикация КЖЕ намира, че има нарушение и по разпоредбите: на чл. 2.3.5., 2.4.3. и чл. 2.4.4. от Етичния кодекс.

Председател на КЖЕ:

Нели Огнянова

*Изпълнителен директор
на Фондация "НСЖЕ"*

Адриана Попова